

ТУРЦИЯ

ВЪСТНИКЪ ЗА ИНТЕРЕСИТА НА НАРОДЪТЪ.

ТУРЦИЯ излязва сѣка сѣбота. Годишната цѣна за въ имперіята по царската поща, е 4 бѣли мецидіета; вънъ отъ имперіята, 5 бѣли мецидіета. Спомоществованията трѣбува да сѣ годишни и предплатени. Писмата които са отнесѣтъ до редакціята са надписувагъ до Н. Генонича, редактора и издателя на вѣстникътъ. Външните настоятели отговарятъ за вѣстникътъ. Подписката за спомоществованията става направо въ Цариградъ—Галата при сѣщиятъ.

10 МАРТА (ПО НОВИ СТИЛЪ)

23 ШЕВАЛЪ 1282 ОТЪ ЕГИПТА.

ЗАБЪЛЪЖВАНІЯ ВЪРХУ ПРОЕКТЪТЪ ЗА УЧИЛИЩАТА НА Н. П. МИТХАДЪ-ПАША.

II

Нипцо по пофално и по законно колкото направеніето въ селата и въ махалити на сѣки градъ, на училища наречени сѣбѣиѣ-мектеблери. Тоя сой училища отговаря съвършено нѣ само на духътъ на Хати-Хумаюнътъ и на общото движеніе на новото врѣме, нѣ и на вкусътъ и на стремленіята на Българити.

Нашити Българи сѣ сѣкоги благородно засвидѣтелствуваха своята жива признателностъ къмъ благодѣлители си, и ако Царското Правителство е извадило днесъ мисль да поправи нѣравнствението и умствението имъ положеніе, като зема отгоръ си трудътъ да усигори успѣхътъ на първоначалнитѣ имъ училища тамъ дѣто има, и да направи нови тамъ дѣто нѣма, тѣ нѣма освѣтъ да го ублажаватъ за тѣя отечески грижи.

Тая мисль е едно точно доказателство че Правителството иска да тури въ дѣйствиѣ Хати-Хумаюнътъ. До сега то не можѣ да го направи. И появяваніето на бѣлъ свѣтъ на една таквасъ мисль прави наистинна голѣма почетъ на тѣя въ рѣцѣти на които са повѣрени назначеніята на имперіята; и нѣи сми честити дѣто можимъ да кажимъ че тѣя ще са посрѣшнѣ съсъ въскрѣсненіе нѣ само въ цѣла Европа, нѣ най много ще сполучи да даде на хората да разумѣятъ добритѣ и дѣйствителнитѣ намѣренія на Правителството за Христіанити.

Обаче едно нѣщо, което неразбирами въ сичко това, то е желаніето дѣто управленіето на Дунавскіята Вилаетъ посача за да дигни свободата и независимостъта на школскитѣ ни общини.

Да бѣди свѣтътъ на общенародното просвѣщеніе споредъ както са подразумѣва отъ уставътъ за училищата, диктаторъ за познанията, които ще трѣбува да са прѣподаватъ въ училищата ни, е нѣщо, което не можимъ нити да подобримъ, нити да прѣпорѣчимъ, колкото за насъ; това само, което можимъ да кажимъ за сега е че то е въ пълно противорѣчіе на сичко дѣто имамъ мило и драго.

Нѣ да налагами на единъ народъ работи които не съотвѣтствуватъ на нѣговото честолѣбіе и на достоинството народно, и които самата сила на нѣщата отбѣлсва, не ще ли да рѣче да са изложимъ на едно общо негодование, и послѣ на едно общо роптаніе?

Ако Царското правителство желае прос-

то възражданіето на Христіанити въ Дунавскіята Вилаетъ; ако има присърце да направи да зематъ участіе сичкитѣ нѣгови подданици, безъ разлика на вѣронсповѣданіе, въ добринитѣ на цивилизаціята; съсъ една дума, ако иска да ги въздигни на степенята на просвѣтити народи, нищо по добро, по благоразумно, по основно и по трайливо колкото да умножи числото на училищата въ Вилаетътъ и да насърчава въ сѣщото врѣме гражданитѣ, чрезъ мѣстнитѣ власти, да слѣдуватъ съсъ бодростъ това дѣло на общественно улущеніе.

Тѣй постѣпано, Христіанити и Турцити нѣ само ще научатъ добръ народнитѣ си языци; нѣ само ще напълнятъ мозѣцитѣ си съсъ нови мисли за братолѣбіе; нѣ само ще разбератъ по добръ нуждитѣ на животътъ си и назначеніето си въ тоя свѣтъ; нѣ още ще познаятъ какво нѣщо е въспитаніето въ сичката сила на думата, и имамъ мѣсто тогава да са надѣвами че едни и другитѣ ще бѣдѣтъ полѣзни и защитливи въ това дѣто са отнесо до работитѣ имъ и до правата имъ.

Съсъсѣмъ противното ще излѣзе ако Царското Правителство земе отгоръ си управленіето на училищата и отрѣжданіето на познанията, които ще трѣбува да са прѣподаватъ въ тѣя училища.

Първо познанията, които ще са прѣподаватъ въ сѣбѣиѣ мектеблери, споредъ както ги опрѣдѣлява уставътъ за училищата сѣ много недостаточни за нашитѣ. Едно дѣте десетъ годишно или дванадесетъ годишно да го научимъ само да пиши малко и да чете малко, то е да възбраимъ развитіето на нѣговитѣ умствени дарби, то е да уграничимъ благополучіето му което то трѣбува да търси като порасте, то е да откажимъ да му дадемъ тѣя познания, които отличаватъ народностъта му, познания, които чловѣкъ за помнюва само въ дѣтвиството си.

Първоначалнитѣ училища сѣ за единъ народъ, за едно общество, това което сѣ темелити на една кѣща, коренити на едно дърво. Когато тѣя двѣ нѣща съществено потрѣбни не сѣ здрави или не сѣ направени здраво, кѣщата пада, дървото изсѣхва. Това сѣщото можѣ да са кажи и за единъ народъ, който въ първитѣ дни на свѣтското си поприще, не ще получава освѣтъ знанія на забавалки.

Отъ тука слѣдува естествено че, за да са избѣгнѣи това зло, нашитѣ сѣбѣиѣ мектеблери изпскуватъ една нарѣда съсъсѣмъ друга тюрлія отъ тая, която уставътъ за училищата ни прѣдлага.

И каква трѣбува да бѣди тая нарѣда?

Тая нарѣда на първоначалнитѣ ни училища трѣбува да бѣди, спорѣдъ насъ, слѣдѣющата:

Българската азбука, писаніе и прочитаніе; кратки познания отъ катихизисътъ, свѣщенната исторія, българската исторія, географіята, аритметиката; краснописаніе. Тая наредѣ е простичка, нѣ отговарѣ съвършено на дѣтскіята умъ. Това е достѣ. Турскіята языкъ не трѣбува да са прѣподава въ тѣя училища. Защото нѣ само дѣцата нѣма нищо да научатъ отъ нѣго на таквасъ възраст, нѣ още то ще имъ прѣчи да са занимаватъ по добръ съсъ обикновенитѣ си уроци.

КАКЪ СЯ ОБОГАТЯВАТЪ ИЗЕДНО НАРОДЪ И ЦАРИЦИНА. (1)

Тѣй само тогасъ стана потрѣбно да са кажатъ нѣколко думи върху добритѣ дѣйствиѣ на тая търговія, и да се види какъ нейното добродѣтелно влѣніе се нахождаше запрѣно отъ такъвато законѣ каквито съществуваша по то врѣмѣ. Сѣдницитѣ, съ които хората ямаха работѣ, повѣрѣваха, че исканіето имъ бѣше прѣдставено най-пено, кога имъ казваха, че чуждоостранната търговія доносѣше пари на мѣстото, нѣ че тѣя законѣ въспираха да не дойдатъ толкоко колкото можѣха направѣтъ и безъ тѣхъ: така тѣя мисли докараха дѣйствието, което хората желаяха. Въспираніето да изнасятъ златото и сѣрѣброто бѣде опрѣдѣлено, у Франца и въ Англитера, само за мѣстнитѣ пари; изнасяніето на златото и сѣрѣброто на прѣчки и на чужди пари бѣде слободно. Въ Оланда и въ нѣколко други царцини, слободата за изнасяніето бѣде оставена также и за мѣстнитѣ пари. Управленіята, отървани съсъсѣмъ отъ грижата да вардѣтъ изнасяніето на златото и сѣрѣброто, обрѣваха всичкото си вниманіе върху равновѣсіето на търговіята, както единѣчка причина, заможна да умножава или да намалява въ една царцини количеството на тѣхъ метали. Тѣя се освободѣха отъ една твърдѣ безполезна грижа, да си наговарятъ съ друга много по-замотана и много по-забъркана также и съсъсѣмъ безплодна. За главіето на книгата отъ Мюна: Богатството на Англитера въ чуждоостранната търговія, бѣде едно основателно правило на политическа икономія, нѣ само за Англитера, нѣ и за всичкитѣ други търговски мѣста. Вътрѣшната или домашната търговія, най-важната отъ всичкитѣ, оназъ съ които сѣщата сермія пуца на мѣстото най-голѣмъ приходъ и намира най-много работѣ за народитѣ, прѣята бѣше за по-долѣя отъ чуждоостранната. Тѣя търговія, казваха тѣи, не прави да влѣзатъ нито да излѣзатъ никакви пари отъ мѣстото; тѣй тѣя не може направѣ мѣстото ни по-богато ни по-немотно, ако само, кога нѣбното цвѣтѣніе или испаданіе можѣха имѣтъ нѣкое посрѣдствѣ-

(1) Вижъ 28 ѣй брой на Турция.

но влияние върху състоянието на чуждоестранната търговия.

Безъ противорѣчіе, едно мѣсто, което нѣма рудница, трѣбува да си докара злато и сребро отъ чужди страни, асе тѣхъ както онова, което нѣма лозин, трѣбува да си докара вино отъ другада. Обаче не се вижда за потребно, да се затича управленіето повнше за едната стока колкото се не прыжи и за другата. Едно мѣсто, което има съ что да си купи вино, ще си има всякогажъ всичното вино отъ колко има пуждж, така и едно мѣсто, което има съ что да си купи злато и сребро, не ще бѣде оскудно никогажъ отъ тѣхъ метали. Чловѣкъ намира да ги купи, съ тѣхната цѣна, както всякъ другъ стокажъ; и ако тѣхъ служатъ за цѣна на всичкиты други стоки, пакъ всичкиты други стоки служатъ также за цѣна на златото и на среброто. Ние всинца си облягаме наздраво върху слободата на търговията, безъ да си не мѣси управленіето никакъ, за да ни докара тѣ отъ другадажъ вино колкото имаме нуждъ да пиемъ; тѣй ния можемъ да си облягаме пакъ върху нея, асе съ толкось обляганіе, за да ни направи да имаме толкось злато и сребро, за колкото сме въ състояние да купимъ или да употребимъ, было за пострѣданіе на разноскиты ни, было за други потребы.

Количеството на всяка стока, която чловѣческата индустрия може искара или купи на нѣкое мѣсто, наръжда си се тамъ естествено върху дѣйствителното търсеніе, което става за него, или върху неиманіето на оныя, които се раноложени да платятъ, за да го иматъ, всичкий му приходъ, всичкиты му работы и всичкиты му добытокъ, които трѣбува да се плати, за да се изработи и да излѣзе то на пазаръ за продажъ. Обаче вѣкъ стока не си си наръжда по-харно или по-тъкмо върху тона дѣйствително търсеніе колкото златото и среброто, защото, като си погледне малкий обемъ на тѣхъ метали спорядъ тѣхната стойностъ, нѣма никой друга стока, която си прѣвнса по-лесно отъ едно мѣсто на друго; отъ мѣста, дѣто тѣхъ метали сж тамъ на долна цѣна, на мѣста, дѣто тѣхъ продаватъ по-скъпо; отъ мѣста, дѣто тѣхъ надминулатъ дѣйствителното търсеніе, на мѣста, дѣто тѣхъ по-малко отъ тона търсеніе. Ако имаме, напримѣръ въ Англитера, нѣкое дѣйствително търсеніе за едно ново количество злато, единъ вапоръ можаше донесе отъ Лисабонъ, или отъ другада, отъ дѣто нѣкой можаше го порачи, единъ товаръ пядесать тона злато, отъ което една царщина можаше насѣче повнше отъ пять милиона лиръ. Дѣ ако имаме едно дѣйствително търсеніе за жито за сѣщата стойностъ, то заради донасяніето на тѣхъ жито, да положимъ по пять лиры тоуѣтъ, щиде потребува единъ милионъ тонове за натоварваніе, или хмѣлодо морскы гмын по хмѣлодо тона всякой: цѣла Имплика флота не можеше постыгна.

(Ще слѣди.)

Богоровъ.

ОТВѢТЪ НА ВРѢМЕТО.

Въ единъ отъ приминалти бройове „Врѣмято“ сж бѣше обѣзало да направи оцѣнкъ на монѣтъ безъ оцѣны, както ги наричаше, разсѣжденія за нравочуеніето. Тамъ оцѣнка най сетна са появи, и сега е прѣдъ очитъ ми. Като я прочетѣхъ и са помжчихъ да си дамъ отчетъ за нейния смисълъ, азъ са запрѣхъ на тона мнѣніе, чи тѣ е писана само за това да си здѣржи думъ. Подиръ таквози тържественно обѣщаніе, Врѣмято трѣбаше да каже нѣщо си; ако замълчеше, това щиде да са почете за слабостъ. На тона мнѣніе ма навожда слабостта на възраженіята които ми правя „Врѣмято.“ Много отъ тѣзи възраженія не заслужаважъ никакво серіозно вниманіе. Такажъ оцѣнка азъ бѣхъ оставилъ безъ внима-

ніе, ако да нѣмаше въ нѣя нѣща, които можатъ зѣтъ да си истѣкуватъ, ако не са разяснитъ. Освѣтъ това и репутаціята на вѣстника, който помѣстѣва монѣтъ писма, изыскава отговоръ отъ мождъ странъ. Право ли, криво ли, монѣтъ мнѣнія са наръкѣжъ безъ божиче сѣки. За не далновиднитъ хора и вѣстника става безбожнически. За да не сж случи това, за да не истегли невинный вѣстникъ зарадъ мене, азъ бързамъ да заявя, че между мене и него нѣма никакъжъ солидарностъ, че монѣтъ мнѣнія са печататъ въ него само зарадъ голѣмѣтъ ми молбы, и че сичката отговорностъ за писмата ми остава врѣхъ мене. Правовѣрнитъ нека знажтъ, че редакціята на „Турція“ е нещовинна въ всичко онова, що са говори въ прѣтелскѣжъ кореспонденція.

Като обяснихме отношеніята си съ редакціята на Турція: нека пристжнимъ къмъ разсѣжданіето на оцѣнкѣжъ, които „Врѣмято“ прави на нашата кореспонденція.

Въ прѣстъпѣтъ си, „Врѣмято“ казва, че сега прѣтелската кореспонденція си сж врѣшила, че тѣ искажала теоріятажъ си за училищното уреждане по нашето отечество, и зарадъ туй за нежъ можадо да са искаже едно мнѣніе. Като казва тѣй, „Врѣмято“ показва, че не разбрало монѣтъ писма и тѣхнѣжъ цѣль. Монѣтъ писма, както го казахъ и другада, не сж имали претенція да искажавъ пѣлѣжъ теоріятажъ за нареждане на нашитъ училища. Цѣльта на тѣзи писма е да познатъ заспажитъ ни даскали и писатели да си дадѣтъ мнѣніето за выпроситъ които са подигатъ въ писмата. Да подигатъ, а не да обсаждатъ, выпросы е назначеніето на монѣтъ писма. Ако да бѣхъ искажавъ пѣлана теорія и ако да искахъ моята теорія да си прѣемне безъ обсаждане отъ нашитъ учители и общины, азъ не щѣхъ да искамъ да чуя чужды мнѣнія за подигнатитъ выпросы. Обсаждане искамъ азъ въ писмата си, а не прѣемане. На мѣлченето гледамъ азъ като на запрѣнѣжъ водъ която скоро и лесно са вмпривса.

Главната мисль на оцѣнкѣжъ на „Врѣмято“, мисль, която са развила въ цѣлѣжъ му статіяжъ, е така: съчинителъ на Прѣтелска Кореспонденція не си обиснилъ добръ прѣдмета, за който говори. Тая мисль са доказва у „Врѣмято“ тѣй: 1, ако да бѣше си обяснилъ Икономовъ прѣдмета за който пише, не щѣше да е пѣленъ въ наложеніето си; 2, не щѣше да искара рѣшеніето на черковния выпросъ отъ практическиты знания; 3, не щѣше да казва, че тѣлостоста на нашъ народъ излаза отъ всѣпитаніето му и отъ цѣрковначлѣното прѣподаваніе; 4, не щѣше да са пуца въ отвлечены разсѣжденія, несъгласны съ дѣйствителностѣжъ, а щѣше да говори съ числа и таблицы; 5, Икономова никой не разбира, и отъ тона писмата му оставатъ безполезны.

1. Тѣмнотата въ положеніето не може да служи за рѣшително доказателство на това—разбирамъ, или на прѣдмета си; защото чловѣкъ може да разбира единъ общъ мисль, може да съзнава единъ общъ истинъ и при се това да не може да я искаже ясно и отчетливо въ сичкиты й подробности. Имъ различіе между разбирането и умнѣното да искажеш просто и ясно мисльжъ си.

Азъ самси съзнавамъ, че писмата ми сж тѣмны: нѣ да отмахна тоя недостатѣжъ нѣмамъ ни врѣме, ни умнѣніе.

2. Като говори за това, дѣто съмъ искаравъ рѣшеніето на черковния выпросъ отъ практическиты знания, „Врѣмято“ намира, че това е голѣма логическажъ несъобразностъ. Споредъ както е прѣдставена работата у Врѣмято, наистинѣжъ излаза малка несъобразностъ. Нѣ

тая несъобразностъ, кой читателю, за туй излаза, защото Врѣмято употребило въ прѣдставеніето на работѣжъ малка хитростъ. Намѣсто да извади слѣдствіе отъ монѣтъ думы или да прѣстави отъ каквы основанія вада едикое слѣдствіе, Врѣмято съчинило въ главѣжъ си единъ мисль и развило послѣ писмата ми, съ намѣреніе да трѣси подтвърдаваніе на тая мисль. Какъто глухія съчинява въпросы, на които да отговаря, тѣй и Врѣмято намѣрило потвърдаваніе на мисльжъ си въ писмата ми. То казва, че съмъ искаравъ рѣшеніето само отъ практическиты знания; между тона работата не е таважъ, дѣто са говори за рѣшеніето, тамъ са говори не само за практически знания, нѣ и за тавизъ, които развиватъ ума, които даватъ здравы и опрѣдѣлены понатія за черковѣжъ, за іерархіятажъ, за чловѣка и пр. и пр. На други мѣста настоявамъ да са даватъ правилны понатія за свѣтъ; отдѣ е зело, кога е тѣй, Врѣмято, че искаравъ рѣшеніето само отъ практическиты знания? Не е ли очевидно, че го е извадило отъ главѣжъ си? (Слѣдува)

КОРЕСПОНДЕНЦІИ И ТУРЦІЯ.

ПАНАГОРИЩЕ, 14 Февруарія. — Отъ нѣколко време като са намирамъ тука, азъ нѣмахъ случай да посетѣ тукашното читалище. Като дойдохъ въ училището гдето сж напѣрва читалището, видяхъ доста млади момчи, кои внимателно слушяха Г-на В. Чолакова, който имъ прочитане и разказаніе отъ вѣстникѣтъ всякакви неща. Азъ стояхъ доудъ сж свѣрши всичко. После единъ прѣтель ми разказа за стараніята и трудовѣтъ, които Г-нъ Чолаковъ полагалъ за просвѣщеніето на младитѣ и въобщо на всичкото населеніе.

Но има още. Азъ си научихъ чѣ новостъ-ставенното читалище отдѣлило отъ сиромашкыйтъ си капиталъ, та напечитало на една малка книжка Описаніето на село Панагюрище, съчинено отъ Г-на Чолакова.

Настина, чи голѣма похваля заслужаватъ съ това панагюрскиты млади и особно Г-нъ Чолаковъ, койго, както рѣкохъ, много са старае за доброто имъ. Подобна похваля заслужаватъ и настоянниты на читалището, които сж доста грѣжѣтъ за напредуваніето на завѣденіето.

Отъ мождъ стѣрѣжъ, азъ нѣжъ да кажъ само, чи като слѣдѣжтъ съ осердіе прѣдпріятіето си панагюрскиты млади щѣжъ си видѣжтъ единъ денъ извлечени изъ тѣмнинѣтъ, въ които сж си намирали до сега тѣ и бащитѣ имъ.

Дано младитѣ и отъ другитѣ градове и села послѣдѣжтъ примѣрътъ на панагюрскиты млади. Дай Боже!

ДИЖУМАЙ, 18 Февруарія. Ето толкова време има отъ какъ слѣдова вѣстникѣжъ ви, нѣ до сега не сте писали нищо за Дижумал. Дали нѣма работы за писаніе? Доста. Преди нѣколко време четохъ въ вѣстникѣ ви една кореспонденція отъ Дели-Орманъ, която са оплакѣла че Дели-орманци нѣмали попови; че като имъ умирали дѣцата нѣмало кой да ги унѣе. Това сѣщѣто има и тука. Трима попови имамъ унѣе. Нѣ знанте ли колко хора са умрѣли безъ причѣстіе и още колко хора са сж погребали безъ опѣло. Нашитѣ попови като ги трѣшнѣшъ нѣможешъ да ги намѣрнѣшъ. Единътъ ходи при циганитѣ коне да трампи, другіятъ пакъ по Шумѣнъ при женскиты си роднини! Колкото за третіятъ, попъ Симеонъ, нѣможимъ каза лошо за него; защото ако да не бѣше той, какъ попъ щиде да бѣди града ни. Оны денъ доломохалницѣтъ бѣха са разсѣрдили на попъ Анастаса че има женски роднини; защото поискали 50 гроша

за школото, а той не имъ дава. И тъй той попъ въ само не път даде нищо въ още той аргоса тротивниците си. Моето провѣстие, казавъ той, ще ви постигни; на едного казва че тая нощ овците му ще измрът и червата му ще истекатъ. Въ слава Богу нищо му не стана. Той не са задоволилъ съ това само. Той попъ казалъ още че като прочите Соломоніята сичко бива. Въ знайте ли що са случи? Долномахленците му запрѣтиха да влиза въ черкова. Лукавий попъ са въоружава тогава и докожда въ черкова съсь оръжіе. Гражданинъ му казватъ: тѣ ли подобава законъ попъ съсь оръжіе да ходи въ черква? Той имъ отговори: „Азъ съмъ втори свети Илия.“ Като пусна черкова той утнѣа при единъ чорбаджия да го моли щого да му даде изволеніе до служи въ черквата. Не знамъ какво прѣвѣа нашите чорбаджии, нъ пакъ го простиша, великимъ като даде на нѣкой и други по няколко лири. Ето прошката му. Сегатѣ чорбаджии като туриха на рѣка по няколко попки желтички, проваждатъ си меке-ретата да вандардисватъ народа че попъ като прикляниль човека, стигало го клеветавата. Гледайте, Г-не редакторе. Вижте какви хора има въ града ни за общитни работи! За тоя попъ са потрудиха да го расправятъ, нъ никой нѣма който да обрѣни очити си и къмъ бедното ни училище. То остана само съсь единъ главенъ учителъ. Единъ сътрудникъ е потребенъ, нъ чорбаджии ни нито принасна искатъ да са отвара за това. За учителя ни нѣма много лири и другити да искатъ, кой ги слуша?

КУКУШЪ, 20 Февруаріа.— Овде зимата е била твърдъ хубава, свадби имаме доволно, но нашия владѣа не набралъ боцалуци, защото едно, Кукушенитѣ нѣмали обичай да даватъ дѣри на владѣицѣтѣ, а второ зашто и отъ 5—6 мѣсеца насамъ не е дошелъ въ Кукушъ, и ся гледа че нѣмалъ хичъ ниетъ да дойдеть; зашто преди няколко врѣмя (г-мѣсеца) са разлютиль что не му дадохъ да изиде училищни пари 12000 гриша та си дигналъ калабалѣка и си го отнелъ въ Поляннѣ чрезъ своитѣ човѣци. И като видѣхъ гражданитѣ ни, чи нѣмъ сторилъ това безчестіе и имъ оставилъ коначка прѣзентъ, и оны са разлютиле, та направиле отъ владѣицѣтѣ коначъ женско училище.

Хичъ бише-юкъ, лютина за лютина.

И овде имаше ова година доволно и хубави вина и ракии и въ позарчоването му не се заостановаме по назадъ отъ Вранинцитѣ. Унѣ овде прикупуваме всякоа година значителна сума отъ Гуменче. Всяка недѣля и празници ся събираме на лонджи, лонджии, та отиваме единъ прѣятель у другого, да обыдеме, да не му се нешто разспало виното, та гдѣто ще найдеме да ще се разсипе, мы предвараваме та го разсипуваме него по наирѣдъ. И тѣй като правиме така, си поппивуваме и са благословуваме безъ владѣа; си приказуваме за полова отъ взаимна любовь и съгласіе. Отичѣваме добритѣ поученіе на нѣгово родолюбіе Г-на Богорова за съдружествѣа, сякой се благодаримъ да разбере за предприемчивъ духъ на того Господина заради народното напредіе. Богъ да ни умножатъ родѣтъ съ още такви постоянни и трудолюбиви братіи Българии. Мы му желаеме добръ успѣхъ въ начнатото полезно дѣло за народѣтъ си.

Еще като са собираме така, си працаме единъ другиму гришкитѣ, които правиме единъ другиму презъ недѣлѣта. А това правиме съ надежда че ще да проститъ и намъ Отецъ нашъ Небесній нашитѣ погрѣшенія зашто ги имаме много, особено, дѣто сме грешили на владѣицѣтѣ, че не имъ давахме никогашъ толкова пари колко нито ни сакале, а многу пѣта и хичъ.

И тѣй, овде на иенето има много устѣбашин. Кукушани пѣтъ повече отъ Вранинцитѣ; само съ тѣхъ разлика, что кога пѣтъ, дѣнъ не спятъ та не могатъ да ги лажатъ въздыцитѣ.— Вашъ прѣятель Георги Ивановъ.

ЛЪСКОВСКА СВАДБА.

Отъ П. В. Оджикова.

III Моимство. (1)

Въ тоя случай момата глѣда и ся трудн, какъ по-скоро да може да научи всичкитѣ кѣщии изысквания, и безъ да изыскава подпомагания въ наставления, да може сама да ги испѣлѣва, кѣту независима управителка. Тя вынагы си мысли, че майка ѣ може скоро да си помине (+), та въ такъвъ случай да нѣма ти нужда да ся домытва отъ стрѣнитѣ си или други близосѣды за кѣщитѣ устройство и нужности; или пакъ може да ся ужене млада, че да намѣри кѣщъ безъ снѣкѣръжъ и безъ по-старѣ отъ нежъ, та да можѣ сама да управява кѣщитѣ кѣту была и прѣбыла стопанка и кѣщовница. И тѣй таква-зи опытна мома въ кѣщовны работи ся казва: добра кѣщовница, т. е. сама и безъ другий управитель, може да управя цѣлъ кѣщъ. Това върви редовно въ наслѣдство и на другитѣ по-малки момы, които слѣдъ ужинваніето на кѣж-си, подемна сѣщитѣ дължности, и ги кара по пѣти, който е държала кака ѣ; за то ся казва: въ всѣхъ кѣжжъ различнѣи обычій, законѣ и рѣдѣ.

Таква-зи по-малка мома ся казва корытака, когато има кака за ужинване да ся момува; корытанката ако че и была по-хубавѣа, то тя нѣма право въ момуване, и не смѣ по закона на моимството да ся момува. Тя не ся облича въ моимскы приимѣи и ся носи се малко по-долничко, шудраво; не смѣ да ся върже и забражда съ моимжъ открито надъ чело и ушитѣ, нъ забулѣно подъ браджъ, кѣту да не ѣ ся виждатъ свѣтло всичкитѣ чѣрты на хубосѣгъ по образа; не смѣ на общото хоро да играе; зашто побива цѣлѣтъ и правото въ това на кѣж-си. И чудно ся вижда на насъ, ако видѣме двѣ сестры да играятъ въ рѣда на едно общо хоро. Това ако ся случи по нѣкогажъ, то корытанката мома получа нѣколко напѣиѣния отъ стражѣхъ на женскы полѣ (публика).

Добрата кѣщовница мома по край всичкитѣ си кѣщии и полскы работи, тя въ врѣмѣта на момуваніето си, трѣба да ся прѣтѣкѣва да рѣтѣ одаровѣтъ съ прикѣтъ-вѣното заедно, коакото ѣ трѣба за по свадбѣхъ. Въ сѣщитѣ врѣмѣа ся замысливатъ и много кѣщии въ дрѣхы шевоны и тѣканы (моды), въ все по народный вкусъ и духъ (прѣстѣно-кѣщии изобрѣтѣние).

Добрата кѣщовница трѣба да знае слѣдующитѣ рѣждѣния и занятія: да прѣде на хурѣжъ, вѣтелъ и на рѣжжъ разны прѣждѣ: памучны, вълнены, козинны, коношны и копринѣны; да мо-тае, снова и навива прѣждѣтъ, да ги кашы, и отъ тѣхъ да тѣче разны платѣны и платна, както: възглавничѣ съ коры красно нашарены, губеры, постылки, кърпы, шейцы разны за сумканы, потурмы, горны обѣлка, поясы, коланы и пр. Да пѣлѣ чѣрапы памучны и вълняны съ ширки и дупкы; да шие кѣщии женскы дрѣхы и всѣкакы рѣзы; да боядисва самичка разны платѣны съ краска отъ былното природно царство, т. е. отъ млѣчокъ, смрадѣжъ, чѣрничово листіе, орѣховы шумѣлоны, прасконо листе и пр. Да храни бубы и да изважда копринѣжъ.

Най-тѣжката полска работа е отъ Мартъ мѣсѣцъ, че трае до Петровъ-дѣнь, т. е. до поженваніето нивѣта. Платната за рѣзы ся тѣ-катъ прѣзъ Великы пости и Петровъ. Отъ Пе-

тровъ-дѣнь пѣкы забира да ся купува вълнѣ и памукъ; вълната ся опира и овлачва на даракъ (гребенъ рѣма по насъ за влѣченіе вълна). Послѣ ся бѣлѣтъ платна по бѣлѣжѣнытъ ѣ. Іесѣны или отъ Августъ ся прѣде по сѣдѣныи и тѣкы, а зимно врѣмѣа ся шинѣтъ разнытѣ шѣ-вовы: рѣзы и дрѣхы. По Коладны пости ся испѣра, истѣкава и овалѣа абж бѣлѣжъ за кѣщитѣ и навонъ. Коего ще рѣче, че училището на рѣ-кодѣліето ся посѣщава отъ Юліи до Мартъ, въ което врѣмѣа добрата кѣщовница има доволно много да научи.

Какъто е лѣтото совѣтъ-гонѣище на до-бытъка, тѣй е зимата гонѣище на селянитѣ. Всичкы свадбы, веселбы и угощенія се зимѣ ся правѣтъ у топлѣитѣ собы съ ново рѣзливо вино.

ПОЛИТИЧЕСКИ ИЗГЛѣДЪ.

ФРАНЦІЯ.— Онова, което занимаваше и острашаваше най много духовити въ Ел-ропа, преди два мѣсеца, са намира днесъ расправено. Ний искаме да говоримъ за Ме-ксика. Нашии читатели знаятъ че отъ нѣ-колко врѣме еноиеніята на Съединенити Щати съсь Франціи не бѣха добри по при-чина на присѣтѣстіето на воинскити на тая послѣдната въ Мексико. Това разногласіе на друга една епоха можеше да бѣди моти-вѣтъ на една исполнска кавга. Въ благо-дареніе на успѣхити, човѣщината фама веки да разбира дължѣмостити си и назначеніето си: тя са е родила, нъ за да са трѣпѣа за прѣврѣмѣната слава на единъ царъ, нъ да живѣе и да са радува съ добринити на тоя свѣтъ. Едно прѣятелско епогожденіе са до-кара помежду двѣти правителства за които става дума. Франція са задѣлѣва да отгѣ-гли воинскити си, а Съединенити Щати отъ своя страна да припознаватъ Мексико.

По мнѣлата недѣля императорѣтъ прѣ-вѣлъ депутаціята на сенатѣтъ натоварена да му представи адресѣтъ въ отговоръ на словото му.

Г. Троплогъ и членовити отъ писали-щето водили сенаторската депутаціа.

Императорѣтъ, който стоалъ върху тро-нѣтъ, прѣвѣлъ сенатѣтъ; и слѣдъ като му прочели адресѣтъ Наполеонъ III казвѣлъ по-между другити „че адресѣтъ е красното „тълкуваніе на словото ми; той развива „това което само азъ показвахъ: той излага „сичко което искахъ да научитъ

„Вий желайте, както мене, мѣстѣта, ра-„вѣитѣто рационално и успѣшно на учреж-„деніята ни, улущеніето на слѣдбата на „поголѣмото число и непоклѣтната упѣа на „достоинството и чѣстѣта народна. Това „сѣгласіе е една сила.“

ИНГЛИТЕРА.— Тука, читателю, бо-лѣстѣта на добѣчетата са развива на мѣсто да исчезни. Сичнитѣ медицинскы срѣдства излязоха нескѣдѣрни да намѣрѣтъ лѣкѣтъ на тая болѣст. Ето беднѣстѣта на човѣкѣ-тъ. Отъ когато Богъ е испѣдилъ Адама отъ Раятъ са минаха вѣкови, и човѣшкитѣ родѣ при своити умствени и нѣравствени дар-би, немѣжѣ още да придобіе първоначалното благополучіе: той страда сѣки дѣнь отъ разнѣвидни болки, безъ да бѣди въ сѣсто-аніе да ги избѣгни. Природата си играе съ-съ нѣго, както вѣлмѣити си играятъ съсь парѣчетата на една гимія.

Селянети, сиромасити плачатъ за огромни загуби които тая болестъ имъ причинява. Последната надежда която имъ бѣше останаха и която ги крѣпеше, бѣше да събератъ добичетата си. Нѣ въ Лондра не са намѣри такъвъ дружина, която да земе отгоръ си тоя товаръ. Не питайте за правителството.

Днесъ са рѣшило щото болните добичета да са закалятъ и да са заравятъ, а здравити да са отдѣлятъ: тоя е самиятъ лѣкъ, който са намѣрилъ сега на послѣднѣо врѣме, и когото искатъ да опитатъ. Нѣ и той ще бѣди, каквото и другити, безползъенъ, при молесуваніето на въздухътъ на сѣкъдѣ.

Единичното утѣшеніе, което остава сега на жителити, е да кръстосатъ рѣцѣ и да отправятъ то лити си молитви къмъ Създателятъ!

ГРЪЦИЯ. — Несъгласіята и распри, които раздѣлятъ политическити човѣци въ Гръция, принудили трити велики сили, Франция, Англія и Русія да испратятъ ноти до посланицити си.

Въ тѣ ноти трити голѣми дворови изразяватъ скърбта си за дѣшното плачевно състояние на работити въ Елада, и съвѣтватъ посланицити си, съгласно съ царятъ да глѣдятъ да ги примирятъ и да не са карятъ кой да бѣди министръ, ами да работятъ наедно за общото добро на отечеството си. Защото ако бы въ случай че царятъ, отгченъ отъ тѣ кавги, си даде оставката отъ тронътъ, то яѣка знаятъ че и посланицити ще дадатъ своити си, и, че тогава, сношеніята на трити велики сили ще са съкѣжатъ безъ друго.

СЪЕДИНЕНИ ШТАТИ. — Частни депешии отъ Невъ-Йоркъ извѣстватъ че тѣ дни станало въ Вашингтонъ едно събрание отъ министрити, и че Г. Севаръ былъ съобщилъ на другарити си единъ проектъ за дипломатическа нота, за мексиканскити работи.

Слухови сѣ бѣле прѣснали послѣ че ушь въ тая нота правителството на съединени Штати било изявявало примирителни намѣренія и са показувало расположено да прѣвъзгласи неутралността подъ нѣкакви условия.

МОЛДО-ВЛАХІЯ. — Споредъ Ла Воа де ла Румани, тишината слѣдува да владѣе въ Влашко.

Ето прокламацията на приврѣмното правителство, за която говорихи въ послѣдніятъ си брой и която заѣмами отъ сѣщитѣ вѣстникъ.

Власи,

Сега седмъ години показате на Европа, какво можѣ патриотизмътъ и гражданската добродѣтелностъ. По злощастіе излѣгахте се въ избираніето на княза, който бѣше назначенъ глава на народътъ.

Безначаліе и развала, потѣпкване на законити, неуваженіе на земята вътрѣшно и вънѣшно съспиваніе на народнитѣ имотъ, бѣха началото за поведѣтъ на това виновно правителство.

Това правителство го нѣма вече!

Власи, Прѣтеглихте, за да посочити на свѣта, догдѣ може да стигне вашето търпеніе; сега чашата бѣше пълна, врѣмето до-

де и ви ще се посочитѣ достойни на вашити прѣдѣди.

Солдати, Вашиятъ патриотизмъ бѣше съ възвисилъ надъ високія обстоятелствененъ степенъ! Честь на васъ! Съ всинца оружіе и народъ ще въздържимъ правдинити на отечеството, равенството и всикити общи свободи, както и фактовити на всикити образовани царства, а най паче у Белгія.

Власи, Княжественното намѣстничество ще въздържава конституціалното управленіе съ всичката си цѣлостъ. Това намѣстничество ще знае да отдалечява отъ отеческіятъ олтаръ всяко едно лично оцотеніе и ще въздържава общия порядокъ.

Власи, съ избираніето на единъ страненъ князъ като господаръ на власити, синчки одобренія на диванити (адхокъ) достигатъ единъ съвършенъ фактъ.

Власи! Имайте силно упованіе на Бога, бѣдѣщността на Романиа е усигорена и у здравена.

СЪБАКВИ НѢЩА И НОВИНИ.

— Миналіятъ четвъртъкъ Куршидъ-паша, главенъ управителъ на Едрененскія Вилаетъ тръгна за мѣстото си. Единъ вапоръ когото правителството тури на расположеніето му ще го заведе до Родосто заедно съ съвнатата му.

— Една депеша отъ Мусурусъ-бей, отомански посланикъ въ Лондра извѣства на царското правителство че ниглиското правителство съвѣтвало контъ Фландра да прѣими да стани влашки князъ.

— Миналіятъ вторникъ гръцкіятъ Патрикъ има една разговорка съ министрътъ на външнитѣ работи.

— Пишатъ ни отъ Казанлъкъ че нѣкои чорбаджии отъ тоя градъ възбравявали хората да зематъ вѣстници, или ако бы че прѣима нѣкой, който да принадлежи отъ еснафътъ, тѣ го крѣили и не му го давали да го чете. Ний съвѣтваме Казанлъчане да са оставятъ отъ тѣ каприци, защото заслѣпяваніето на едного е заслѣпяваніето на другигото.

— Въ послѣдніятъ ни брой сѣ пропуснали много типографически погрѣшки. Тѣхъ напримятъ наредило са погрѣшително да са угасятъ на мѣсто да угаси, да са направни, на мѣсто да направни, и пр. и пр.

— Хасанъ Таксинъ-паша, напращенъ каймаканинъ въ Търново са наименова управителъ въ Галиполь. Галиполь прави частъ отъ Едрененскія Вилаетъ.

— Миналата недѣля Джездѣтъ-ефенди управителъ на Алеппскія Вилаетъ, тръгна за тоя градъ.

— Ахметъ Ата бей са наименова управителъ въ Пловдивъ (Филибе).

— На свършваніето на Февруаріа ще стане едно събрание, което, както знаятъ читателити, ще има за работа, да избира, съобразно съсъ уставътъ, новити мирски членови отъ смѣсеніятъ съвѣтъ на гръцката община. Патрикътъ поканилъ веки махедіискити власти отъ столицата да избератъ прѣдставителити които ще правятъ частъ въ това събрание.

— Кражбѣти и обирити са умножаватъ въ столицата отъ день на день. Нужно е щото полиціята да земе потребнитѣ мѣрки.

— Увѣрять че Асимъ бей са наименовалъ прѣдседателъ на съвѣтътъ за пѣтищата.

— Пишатъ отъ Змиря: Въ Джилсъ Авасъ, една цѣла фамилія, мѣжъ и жени и дѣца сѣ немилостиво исклади отъ единъ Турчинъ, който былъ слуга при едного Европейца

— Казуватъ че въ Мокритскія Еялетъ въ Гръция са появила една болестъ по между биволити и воловѣти. Тая болестъ са усилювала.

— Увѣрять че една болестъ (не са знай каква) са появила въ Кавказіа помежду буботи; ако тѣя увѣренія сѣ точни, нашити бубохранители трябва да внимаватъ добръ върху своити си.

— Въ прѣминалитѣ си бройови ний бѣхми зафанали единъ членъ върху Македонскити Българи. Подрѣбностити които имами отъ тѣ страни, ще ни позволятъ да развѣимъ членѣтъ си. Нѣ въпросити които имами днесъ да разгледуваме ни принудиха да отложимъ за по послѣ продълженіето на членѣтъ си.

Това казано, ний прѣпорѣчваме на съотечественнитѣ си Г. Анастаса, епитропъ на училището отъ Кошуца. Г. Анастасъ е Българинъ отъ Македонія, и е отворилъ едно училище въ селото си. Нѣ средствата липсватъ за подкрѣпа на това училище, и той за да сполучи въ намѣреніето си, е трѣгналъ сега за да събира милостиня.

Нашити съотечественници знаятъ че възражданіето на Македонія е въ сѣщото възражданіето и силата на цѣлъ Български народъ за да не са съмнѣвани че въ родолюбіето си тѣ ще са съвѣтътъ да помогнатъ на едно предпріятіе което, колкото е полезно толкостъ е и пофално за народността ни.

— По едно рѣшеніе отъ писанището за вѣстникити, ерменскія вѣстникъ Меджуман Хавади сѣ са сирѣлъ за единъ мѣсець, защото былъ обнародвалъ единъ членъ отъ единъ французини листъ който съдържавалъ кѣвети и едно калпаво уцвѣненіе за финансиалното положеніе на Имперіята.

— Н. Ц. В. Султанътъ благоволи да засвидѣтелствува задоволствіето си на съдѣлитѣ и офицѣрити които са бѣха натоварили за направеніето на нови крѣпости въ Ченакъ-Кале, които Н. Ц. В. приглѣда сега скоро, като имъ раздаде една сума отъ 4,000 лири турски бакшишъ. Н. Ц. В. даде още 50,000 гроша на ученицити отъ християнскити и мюсюлманскити училища отъ Ченакъ-кале и Галиполь.

Н. Ц. В. раздаде още една значителна сума на аскеритъ които подправя защитити (твърдинити) въ Босфорътъ. Офицѣрити отъ това отдѣленіе прѣли бакшиши съразмѣрно съсъ степенити имъ, а съдѣлитѣ по 200 гроша сѣки. Н. Ц. В. заповѣдалъ освѣтъ тоя щото хакътъ на тѣя послѣднитѣ да са умножи 100 гроша още.

— Паданіето на Куза-бей привлече днесъ особното вниманіе въ Европа.

— Казуватъ че миналіятъ понедеѣльникъ са държалъ единъ министерски съвѣтъ въ Дома Бахче, подъ прѣдседателството на Н. Ц. В. Султанътъ.

— Миналата сѣбота Гръцкіятъ патрикъ има една разговорка съсъ Великіятъ Везиръ.

— Преди да му са даде позволеніе да излѣзе отъ тѣмницата и да отиди за Европа, Куза бей испратилъ слѣдующото писмо до генералъ Голеско.

Г. Генерале,

Сега като правителството е учредено, мисля че нѣма да продължате заприлката ми.

Вий знаяте, господине, че началото прѣвъзгласено отъ тѣлата на княжеството, бѣше и е още цѣлата ми, защото само единъ чужди князъ, споредъ мнѣніето ми, можѣ да усигори бѣдността на Влахи.

Считамъ за излизно да притуря, чѣкай то сѣкоги сѣмъ работилъ, като царувающъ князъ на Власити за изпълненіето на това желаніе, като влашки князъ, азъ не ще престана да направя това, което зависи отъ менъ за тая работа.

Желая, Г. Генерале, по слѣдствіе на случкити които станаха, да оставя една минута по скоро страната.

Да бивѣй Ромѣнія!

(Подписанъ) Александръ Куза.

— Бунтътъ помежду царскити войски и нѣкои горци размирници, на които Карамъ е главатарътъ слѣдува още въ Либанъ.

— Научаваме са че единъ Ерменецъ, който са намиралъ на служба на гомирѣтъ въ Руссчюкъ са уценилъ тѣя дни за една Българка отъ тол градъ.

Отговорникъ Никола Геновичъ.